

อนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน

A Scenario of Early Childhood Education in ASEAN Community Context

สวาสดิพร แสนคำ¹, สุวิมล โภธิ์กลิ่น², นพดล เจนอักษร³

Sawatdiporn Saenkum¹, Suwimon Phoglin², Nopadol Chenaksara³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน ด้วยระเบียบวิธีวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาปฐมวัยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ระยะที่ 2 ศึกษาอนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน จากความสอดคล้องของความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 21 คน รอบแรกเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยเครื่องมือการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง และรอบที่ 2 เป็นการสอบถามความเห็นด้วยแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์เพื่อหา คำมัธยฐาน ฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เป็นรายด้านและรายข้อและระยะที่ 3 การนำเสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนด้วยการประชุมพิจารณา

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่าภาครัฐ ได้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาปฐมวัยเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ การส่งเสริมบทบาทของครอบครัวและสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวในการพัฒนาการเรียนรู้ของบุตรหลาน มีมาตรการพัฒนาและเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยก่อนเข้าเรียนประถมศึกษา เตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาอาเซียน และ ภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน

อนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดั้มากที่สุด และระดั้มาก จำนวน 12 ด้าน ซึ่งมีแนวโน้มความเป็น ไปได้ในระดั้มากที่สุด จำนวน

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

² ประธานกรรมการที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

³ กรรมการที่ปรึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม

9 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย 2) ด้านหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย 3) ด้านปรัชญา /วิสัยทัศน์ การจัดการศึกษาปฐมวัย 4) ด้านจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย 5) ด้านหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 6) ด้านการจัดประสบการณ์ 7) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ 8) ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ 9) ด้านบทบาทพ่อแม่ผู้ปกครอง ส่วนที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการประเมินพัฒนาการ 2) ด้านบทบาทครูผู้สอน และ 3) ด้านคุณลักษณะของเด็กปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน

การนำเสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน ด้วยการประชาสัมพันธ์ ผู้เข้าร่วมประชาสัมพันธ์เห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนมีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด และระดับมากทุกด้าน และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมควรจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษาระดับปฐมวัย

คำสำคัญ: อนาคตภาพ การจัดการศึกษา ปฐมวัย ประชาคมอาเซียน

Abstract

The research aimed to study and propose the scenario of early childhood education in ASEAN community context by Using Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR). The research consisted of three phases. Phase one studied current conditions in preparing the early childhood education management; phase two studied the scenario of early childhood education in ASEAN community context based on the congruence of 21 experts' perspectives. In the first round, an in-depth interview was conducted by a semi-structured interview format. In the second round, an opinion was asked by a five-point rating scale. Quantitative data were analyzed using median, mode and inter- quartile range. Phase three presented the scenario of early childhood education in ASEAN community context for public hearing.

The research findings were as follows:

1. As for the current conditions for the preparation of the early childhood education management for the entry into ASEAN Community, the state had set the following policies: enhancing roles and strengthening the family in children's learning development, development and preparation of children's readiness before the primary education. In addition, those concerned have to be well prepared in English and languages of the neighboring countries.

2. The scenario of early childhood education in ASEAN community context had a maximum possibility and a high possibility in 12 aspects. The maximum possibility was found in 9 aspects: 1) Theories on Early childhood provision; 2) Principles for early child-

hood provision; 3) Philosophy and vision of early childhood education; 4) Purpose of early childhood provision; 5) Early childhood curriculum; 6) Experience based provision; 7) Media and learning sources; 8) Preparation for suitable learning atmosphere and the environment; and 9) Roles of parents and guardians. A high possibility was found in three aspects: 1) Developmental evaluation; 2) Role of teachers and the characteristic of early childhood child in the ASEAN context, and 3) Characteristics of the early children in the ASEAN context.

3. The results from public hearing of the scenario of early childhood education in ASEAN community context showed that the participants agreed with the experts on the issues of the educational management in the ASEAN context in that the possibility was maximum and high in all aspects. They also suggested that the curriculum for the early children in ASEAN should be designed and developed.

Keywords: The scenario, early childhood, ASEAN community

บทนำ

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ อาเซียน (Association of South East Asian Nations หรือ ASEAN) กำเนิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างกันในภูมิภาคอ้างว้างซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทาง การเมือง สร้างสรรค์ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกินคืออยู่ดี บนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก การรวมตัวเป็นประชาคมของอาเซียนภายใต้คำขวัญ“วิสัยทัศน์เดียว เอกลักษณะเดียว ประชาคมเดียว” ทำให้ประเทศต่างๆ ในอาเซียนรวมทั้งประเทศไทยต้องเร่งเตรียมความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพประชาชนเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนภายในเดือนธันวาคมปี พ.ศ. 2558 (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2554: 4-5)

การขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนให้ปรากฏอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน การศึกษาจะ

เป็นกลไกสำคัญในการนำพัฒนาอาเซียนให้บรรลุวิสัยทัศน์อาเซียนในปี ค.ศ. 2020 ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนามนุษย์ โดยเฉพาะการปลูกฝังค่านิยม แนวความคิด ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของอาเซียนและเศรษฐกิจโลก การศึกษาจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างประชาคมอาเซียน 3 เสาหลัก ได้แก่ 1) บทบาทการศึกษาต่อเสาหลักด้านการเมืองและความมั่นคง 2) บทบาทการศึกษาต่อเสาหลักด้านเศรษฐกิจ และ 3) บทบาทการศึกษาต่อเสาหลักด้านสังคมวัฒนธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556: 187-188)

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ปฐมวัยเพราะเป็นช่วงวัยสำคัญในการวางรากฐานของการพัฒนาชีวิตทั้งปวง และเป็นทรัพยากรที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศต่อไปซึ่งเด็กปฐมวัยเป็นอนาคตของชาติที่จะต้องเป็นประชาชนของอาเซียน ต้องมีความเท่าเทียมเสมอภาคกัน

สามารถเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อสร้างอนาคตของประชาคมอาเซียนให้มีความมั่นคงอย่างยั่งยืน (ราชกิจจานุเบกษา, 2553: 5)

จากเหตุผลความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจึงเป็นรากฐานที่สำคัญและจำเป็นที่จะเตรียมความพร้อมการเรียนรู้ในระดับชั้นที่สูงขึ้นและเป็นพื้นฐานที่จะสร้างประชาชนของประเทศให้เป็นประชาชนของอาเซียนในอนาคตที่ดีมีคุณภาพ จึงได้ศึกษาอนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนขึ้นมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ

การวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน การเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาปฐมวัยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การวิจัยระยะที่ 2 ศึกษาอนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนด้วยการวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research)

การวิจัยระยะที่ 3 การนำเสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนด้วยการประชาพิจารณ์

เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเก็บรวบรวม

ข้อมูลในครั้ง ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ชนิด คือ

1. แบบสัมภาษณ์ (รอบที่ 1) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structure Interview)

2. แบบสอบถาม (รอบที่ 2) แบบสอบถามสร้างขึ้นจากผลของการสังเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในข้อ 1 แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ช่วงคะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล (รอบที่ 1) จากแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง Semi-Structure Interview วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา จัดกลุ่มข้อความนำเสนอผลที่ได้ในรูปความถี่แต่ละแนวโน้มน และ ความเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม (รอบที่ 2) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เป็นรายข้อกระทง เพื่อพิจารณาเลือกแนวโน้มนที่เป็นไปได้ในระดับมากขึ้นไป และ มีความสอดคล้องกันระหว่างความเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยในรูปของตารางและความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาปฐมวัยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนพบว่า ภาครัฐได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยการเตรียมความพร้อมตั้งแต่คนที่จะเป็นพ่อแม่ ส่งเสริมสนับสนุนผู้เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วม ให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้เลี้ยงดู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย มีความรู้ ความเข้าใจ

และตระหนักถึงความสำคัญของการเลี้ยงดู การสร้างประสบการณ์ การส่งเสริมและสนับสนุน ให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้และพัฒนาได้เต็มศักยภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก และเตรียมความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษ ที่เป็นภาษาอาเซียน และ ภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน พร้อมเข้าสู่การเป็นพลเมืองของประชาคมอาเซียนต่อไป

2. ผลการศึกษาอนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนมีความ มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากขึ้นไป ประกอบด้วย 12 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ได้แก่ แนวคิดการมีส่วนร่วม (Participate) จากพ่อแม่ผู้ปกครองชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แนวคิดการสร้างเจตคติที่ดี แนวคิดให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ แนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวผู้เรียน (Constructivism) ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ และแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ แนวคิดจิตปัญญาพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เน้นเรื่องของสุนทรียะสุนทนาพูดคุยแสดงความคิดเห็นความใกล้ชิด ความรักความอ่อนโยนที่มีต่อกันแนวคิดเกี่ยวกับการเล่น แนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligence) แนวคิดเกี่ยวกับสมองเพื่อการเรียนรู้ (Brain Based Learning) แนวคิดทฤษฎีมอนเตสซอรี (Montessori) และทฤษฎีของบอนเฟรนเบนเนอร์ ในการจัดบริบทสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

2.2 ด้านหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดได้แก่ เด็กทุกคนมีสิทธิมีความเสมอภาคที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจน การเรียนรู้ที่เหมาะสมครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุก

ประเภทและทุกคน หลักการมีส่วนร่วมพัฒนาเด็กโดยผ่านครอบครัวอบรมเลี้ยงดูและประสานความร่วมมือระหว่างบ้านชุมชนและสถานศึกษา ในการพัฒนาเด็กที่เด็กอาศัยอยู่ และแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากได้แก่ หลักการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้พัฒนาการเด็กโดยองค์รวมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลที่เหมาะสมกับสภาพสังคมและบริบทที่เด็กอาศัยอยู่ หลักการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองที่มีความหมายต่อชีวิตผ่านการเล่น ด้วยประสาทสัมผัสทั้งหก สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา ที่หลากหลายในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข หลักการโรงเรียนแห่งการเรียนรู้สร้างเสริมความเป็นอัตลักษณ์/เอกลักษณ์และอนุรักษ์วัฒนธรรมของประเทศตนเองและประเทศสมาชิกอาเซียน มีจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ เสริมสร้างความสมานฉันท์ และ หลักการประเมินพัฒนาการตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

2.3 ด้านปรัชญา /วิสัยทัศน์ การจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านปรัชญา มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ จัดการศึกษาปฐมวัยภายใต้บริบท สังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรักความเอื้ออาทร และแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ พัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เรียนรู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ เจริญเติบโตเต็มศักยภาพ รู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยี เป็นคนดีคนเก่ง ปรับตัวอยู่ในสังคมกับคนอื่นและพร้อมที่จะอยู่ในสังคมนานาชาติได้อย่างมีความสุข และจัดการศึกษาปฐมวัยบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ

ด้านวิสัยทัศน์ มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด เตรียมความพร้อมทักษะชีวิต

เด็กปฐมวัยให้มีความอดทน รับผิดชอบ มีวินัย เคารพกฎกติกา มีเจตคติที่ดีตนเองและเรียนรู้อยู่ในสังคมร่วมกับคนอื่นยอมรับความแตกต่าง รู้จักวิธีแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัยอย่างสันติวิธี และแนวโน้มความเป็นไปได้ระดับมาก ได้แก่ พัฒนาเด็กปฐมวัยมีความพร้อม ด้านกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา มีจิตอาสา มีจิตใจที่ดีงามใช้ภาษาแม่ได้เข้มแข็ง มีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษและภาษาประเทศเพื่อนบ้าน รักรู้คุณค่าภูมิใจในวัฒนธรรม ประเพณีประเทศของตนเองและอาเซียน

2.4 ด้านจุดหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือ เด็กปฐมวัยมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์เจริญเติบโตตามวัย เด็กปฐมวัยมีสุขนิสัยสุขภาพจิต มีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตใจที่ดีงาม มีจิตอาสา รักชื่นชมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ เด็กปฐมวัยมีความรักวัฒนธรรมของชาติตนเองและยอมรับเรียนรู้วัฒนธรรมอื่นปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เด็กปฐมวัยมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์แก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัยอย่างสันติวิธี ไม่ใช้ความรุนแรง เด็กปฐมวัยมีทักษะกระบวนการทางด้านวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและการแสวงหา เด็กปฐมวัยมีความอดทนอดกลั้น มีระเบียบวินัย รู้สิทธิหน้าที่ของตนเองผู้อื่นเคารพกฎเกณฑ์ เด็กปฐมวัยมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตและความพอเพียง มีทักษะชีวิตพึ่งพาช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัย เด็กปฐมวัยมีเจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นมีทักษะสังคมวุฒิภาวะทางอารมณ์มีความพร้อมการที่จะปรับตัวต่อสภาวะการณ์หรือสภาพสังคมที่จะแปรเปลี่ยนไปในอนาคต และเด็กปฐมวัยใช้ภาษาแม่สื่อสารได้เหมาะสมกับวัยมีนิสัยรักการอ่านและเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน

2.5 ด้านหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดได้แก่ หลักสูตรที่มุ่งเน้นเตรียมความพร้อมพัฒนาเด็กทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญาและจิตวิญญาณเหมาะสมกับวัยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ หลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เด็กปกติ เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษได้รับการพัฒนาอย่างมีความหมายสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมและบริบทสังคมของเด็กและบริบทความเป็นประชาคมอาเซียน หลักสูตรพัฒนาทักษะการคิด การแสวงหา สร้างความรู้ด้วยตนเอง ด้วยกระบวนการทางสังคมผ่านประสบการณ์ตรง จัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษาระดับปฐมวัย และหลักสูตรเตรียมความพร้อมสร้างเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ (ภาษาอาเซียน) ภาษาประเทศเพื่อนบ้าน และสังคมวัฒนธรรมประเพณีในประชาคมอาเซียน

2.6 ด้านการจัดประสบการณ์ มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดได้แก่ จัดประสบการณ์ตรงให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้วิถีชีวิตจริงเรียนรู้จากของจริงในสิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์ลงมือปฏิบัติกระทำด้วยตนเองผ่านประสาทสัมผัสทั้งหก (ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ) จากสิ่งที่ใกล้ตัวไปสู่สิ่งที่ไกลตัว จากง่ายไปหายากจากความเป็นรูปธรรมให้สู่นามธรรมอย่างชัดเจน และแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลเต็มศักยภาพอย่างรอบด้านให้เด็กสามารถสร้างองค์ความรู้ เรียนรู้ด้วยตนเอง บูรณาการผ่านการเล่น และเล่นร่วมกันอย่างมีความสุข จัดประสบการณ์ภายใต้บริบทของเด็กให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น สภาพแวดล้อมบรรยากาศที่อบอุ่น พุดคุย สนทนา และสอดแทรกสิ่งที่เด็กสนใจด้วย สื่อ ต่าง ๆ ที่หลากหลายเหมาะสมกับ

วัย จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดริเริ่มวางแผน ตัดสินใจ สำรวจ สังเกต สืบเสาะ สืบค้น ทดลอง ลงมือปฏิบัติจริงคิดแก้ปัญหาด้วยตนเองและนำเสนอผลงานได้ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ท้าทาย สนุกสนานผสมผสานความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ความเป็นอยู่ การดำรงชีวิตในประเทศอาเซียนที่เหมาะสมกับวัยสอดแทรกเข้าไปในหน่วยการจัดประสบการณ์ และจัดประสบการณ์ใช้ภาษาแม่ให้เข้มแข็งก่อนที่จะใช้ภาษาอื่นเน้นการสร้างเจตคติที่ดีต่อภาษาอาเซียน (อังกฤษ) และภาษาประเทศเพื่อนบ้านด้วยวิธีที่เป็นธรรมชาติหลากหลายสนุกสนาน เหมาะสมกับวัยสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.7 ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สื่อของจริงที่เป็นรูปธรรมมีความชัดเจนมีเหตุผลที่หลากหลาย สัมผัสได้ ส่งเสริมกระบวนการคิด การแก้ปัญหาสอดคล้องกับความสนใจและต้องการตามจิตวิทยาของเด็กปฐมวัย สื่อหนังสือนิทานประกอบภาพที่มีเนื้อเรื่องที่ส่งเสริมการสร้างเจตคติ/ทัศนคติที่ดี การอยู่ร่วมกันทางสังคมของแต่ละชาติในอาเซียน และแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ สื่อของจริงหรือจำลองและเป็นรูปภาพศิลปวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของแต่ละชาติในอาเซียน สื่อมัลติมีเดีย วิดีทัศน์ สื่อเคลื่อนไหวให้เห็นได้หลายมิติผลิตจำลองของจริงและให้เห็นวิถีชีวิตวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของประชากรในอาเซียน สื่อและแหล่งเรียนรู้ปฐมภูมิห้องอาเซียนศูนย์อาเซียนศึกษาหรือพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับอาเซียน (ASEAN Learning Museum) สื่อเทคโนโลยี (ICT) ที่สามารถสื่อสารได้สองทางระหว่างผู้ใช้กับอุปกรณ์ (Interactive) และแหล่งเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อการเชื่อมต่อห้องเรียนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน (Classroom Connectivity)

2.8 ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดได้แก่ จัดป้ายนิทรรศการป้ายนิเทศประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้พ่อแม่ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เรียนรู้ จัดบรรยากาศสภาพสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนเสมือนบ้าน มีความเป็นธรรมชาติ สะอาด อากาศสดชื่นถ่ายเทสะดวกปลอดภัยทั้งในด้านจิตใจกายภาพลดโอกาสที่จะเกิดอุบัติเหตุต่างๆ จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมในห้องเรียนสอดคล้องกับเรื่องที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่อบอุ่นผ่อนคลายยืดหยุ่นครูแสดงการยอมรับในความสามารถของเด็ก และแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ จัดสภาพแวดล้อมจัดให้มีมุมอาเซียนเนื้อหาองค์ความรู้สอดคล้องเกี่ยวกับด้านการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของแต่ละประเทศที่เหมาะสมกับวัยภายในห้องเรียนปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์

2.9 ด้านการประเมินพัฒนาการ มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ การประเมินพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาแบบองค์รวมเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มเชิงประจักษ์ตามสภาพจริง การประเมินพฤติกรรมเด็กพัฒนาการด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ ด้านเจตคติ ความสามารถทางสังคม การยอมรับและการให้เกียรติผู้อื่น การประเมินโดยมีส่วนร่วมระหว่างครูกับพ่อแม่ผู้ปกครองด้วยวิธีที่หลากหลายต่อเนื่อง การประเมินตามสภาพจริงการสัมภาษณ์ พูดคุยสนทนาจากผลงานหรือชิ้นงานของเด็กใช้สื่อสิ่งบันทึกภาพผลงานพฤติกรรมเด็กและการใช้แฟ้มสะสมผลงานที่ส่งผ่านระบบคอมพิวเตอร์ (Portfolio Electronic) การประเมินความเข้มแข็งด้านเจตคติทัศนคติที่ดีกับต่อวัฒนธรรมของประเทศตัวเองและประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน และ การประเมินทักษะพื้น

ฐานการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาแม่ และ เจตคติที่ดี ต่อภาษาภาษาอาเซียน (ภาษาอังกฤษ) และภาษาประเทศเพื่อนบ้าน

2.10 ด้านบทบาทพ่อแม่ผู้ปกครอง มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด เป็นครูคนแรกเป็นต้นแบบที่ดีมีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กสร้างการเรียนรู้หรือความรู้ให้เด็กค้นพบตนเองปลูกฝังทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม วัฒนธรรมประเพณีของตนเองและอาเซียน มีคุณธรรมจริยธรรมให้เกียรติผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างหลากหลาย และแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ พ่อแม่ผู้ปกครองเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) สร้างความรู้ความเข้าใจพัฒนาพ่อแม่ผู้ปกครองกับครูผู้สอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผลิตสื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ พ่อแม่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พาเด็กไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ มีเครือข่าย (Social Network) พ่อแม่ผู้ปกครองหลากหลายรูปแบบช่วยเหลือเกื้อหนุนส่งเสริมซึ่งกันและกัน พ่อแม่ผู้ปกครองเปิดใจกว้างอย่างเต็มที่ที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับครูผู้สอน ติดต่อกันสื่อสารพูดคุยเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยมีจุดหมายเดียวกัน

2.11 ด้านบทบาทของครูผู้สอนปฐมวัย มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ได้แก่ ครูมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูที่แท้จริง ครูมีความแม่นยำเข้าใจเนื้อหาวางแผนออกแบบการสอนเตรียมสื่อวิเคราะห์สื่อเลือกใช้สื่อที่หลากหลายเหมาะสมกับความสนใจความต้องการตามจิตวิทยาของเด็ก ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนภูมิใจในชาติของตนและความเป็นประชาคมอาเซียน ครูเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์เป็นนักประสานทำงาน

ร่วมกับทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ ครูทรงภูมิรู้แสวงหาความรู้มีความรู้ความสามารถปรับตัวเองให้ทันเหตุการณ์รู้เท่าทันสื่อ และมีทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเสมอ ครูเป็นคนที่มีความสุขกายสุขภาพจิตมีความคิดที่ดี มีค่านิยมอย่างเดียวกับที่สอนเด็ก ครูเป็นนักจัดการความรู้และครูมีทักษะเชี่ยวชาญ ในการสังเกตสร้างและใช้สื่อเครื่องมือการประเมินพัฒนาการของเด็กได้ด้วยตัวเองได้อย่างแม่นยำ

2.12 ด้านคุณลักษณะของเด็กปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก ประกอบด้วย

ด้านความรู้ ได้แก่ มีความรู้เกี่ยวกับตนเอง ประเทศ วัฒนธรรมของตนเอง และบุคคลอื่นที่อยู่ใกล้ซิด รู้จักสร้างความรู้และจัดการความรู้ด้วยตนเอง

ด้านทักษะและกระบวนการ ได้แก่ มีทักษะการใช้ภาษาและสื่อสาร มีนิสัยรักการอ่าน มีทักษะการสร้างสุขนิสัยและการดูแลสุขภาพร่างกายที่ดี มีทักษะชีวิต มีทักษะกระบวนการทำงานพึ่งพาตนเองได้ ทำงานร่วมมือกับคนอื่นช่วยเหลือเกื้อกูล และทักษะการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี มีทักษะกระบวนการทางสังคม มีทักษะเรียนรู้และยอมรับความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม มีทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่ดีฝึกการค้นคว้าอย่างกระตือรือร้น มีจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ แสวงหาความรู้ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน สืบค้นข้อมูลและสรุปข้อมูลนำเสนอได้

ด้านเจตคติ ได้แก่ มีคุณธรรมดีประจำตัว คิดเชิงบวก สุภาพอ่อนโยนอ่อนน้อมถ่อมตน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปัน รอคอย ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีจิตสาธารณะต่อสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าต่ออาชีพที่สุจริต

3. การนำเสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน ด้วยการประชาพิจารณ์ ผู้เข้าร่วมประชาพิจารณ์เห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญว่ามีแนวโน้มความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด และระดับมากทุกด้าน ทุกข้อ และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือ ควรมีการจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษาระดับปฐมวัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยพบประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

ด้านหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่าหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้มากที่สุดคือเด็กทุกคนมีสิทธิมีความเสมอภาคที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดู ส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสมครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภททุกคน และหลักการมีส่วนร่วมพัฒนาเด็กโดยผ่านครอบครัว ทั้งนี้เนื่องจากหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่จะเป็นเป้าหมายและกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาในระดับนี้ให้มีความชัดเจน จะเป็นตัวเชื่อมระหว่างแนวคิดทฤษฎีสู่การปฏิบัติโดยกำกับการปฏิบัติให้ปฏิบัติตามหลักการแนวคิดทฤษฎีการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนซึ่ง สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2547: 5-6) ได้ยึดหลักการศึกษาดูแลการศึกษาปฐมวัย เช่น หลักการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก หลักความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก และสอดคล้องกับ Billman & Sherman (1996: 216-217) ที่กล่าวถึงหลักการควรมีรากฐานบนความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการเด็ก และควรส่งเสริมให้พ่อแม่ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสำหรับเด็ก และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน (2550: 9-10) ได้ระบุถึงหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ 5 หลักการด้วยกันคือ 1) หลักการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม 2) หลักการจัดประสบการณ์ที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ 3) หลักการเสริมสร้างความเป็นชาติไทยที่มีวัฒนธรรมอันดีงาม 4) หลักความร่วมมือโดยครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา 5) หลักแห่งความสอดคล้อง

ด้านวิสัยทัศน์ พบว่า มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดคือเตรียมความพร้อมทักษะชีวิตเด็กปฐมวัยให้มีความอดทน รับผิดชอบ มีวินัย เคารพกฎกติกา มีเจตคติที่ดีตนเองและเรียนรู้อยู่ในสังคมร่วมกับคนอื่นยอมรับความแตกต่าง รู้จักวิธีแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัยอย่างสันติวิธี ซึ่งวิสัยทัศน์เป็นการสร้างภาพความสำเร็จที่มุ่งหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนในอนาคตบนพื้นฐานความจริงที่เป็นไปได้ เป็นสิ่งที่กำหนดทิศทาง หรือเป้าหมายความสำเร็จตามความต้องการที่จะต้องการให้การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นไปอย่างมีระบบ มีเหตุผล เปรียบเสมือนเสาหลักในการดำเนินงาน หากเรามีวิสัยทัศน์และยึดเป็นแนวทางในการดำเนินงานแล้วก็จะเท่ากับว่าเราประสบความสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550: 17-19) ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550-2559 คือ ในปี พ.ศ. 2559 เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับและมีการพัฒนาที่ดี และเหมาะสมอย่างรอบด้าน อย่างสมดุล เต็มศักยภาพ พร้อมทั้งเรียนรู้ด้วยความสุข เติบโตตามวัยอย่างมีคุณภาพ เพื่อเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่งในการพัฒนาเด็กในระยะต่อไป และสอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2541: 174-186) ได้เสนอ วิสัยทัศน์ประเทศไทยปี 2560 ด้านการศึกษาไทยที่พึงปรารถนาที่จะนำพาให้ประเทศก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 ด้านหลักสูตร ที่ใช้ในการจัดการเรียนการ

สอนทุกระดับในยุคโลกาภิวัตน์ ประเทศของเรา ต้องติดต่อกับปฏิสัมพันธ์และแข่งขันประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เราจำเป็นต้องเข้าใจถึงความเป็นสากล เพราะทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องแนวคิด วัฒนธรรม ประเพณีและอื่น ๆ ของประเทศต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้เราเข้าใจและสามารถสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ Bredekamp and Copple (1997: 20-21) ได้เสนอแนะการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย ในประเทศสหรัฐอเมริกา เพิ่มเติม คือหลักสูตร ควรส่งเสริมพัฒนาการด้านความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการ ทักษะ และควรส่งเสริมนำไปสู่การ ปฏิบัติ และการแสวงหาคำรู้ใหม่

ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ สื่อควรเป็นของจริงหรือจำลองและเป็นรูปภาพศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของแต่ละชาติใน อาเซียน สื่อมีลิตมีเดียวีดิทัศน์สื่อเคลื่อนไหวให้ เห็นได้หลายมิติผลผลิตจำลองของจริงและให้เห็น วิถีชีวิตวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของประชากรใน อาเซียน สื่อและแหล่งเรียนรู้ปฐมภูมิห้องอาเซียน ศูนย์อาเซียนศึกษาหรือพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับอาเซียน (ASEAN Learning Museum) สื่อเทคโนโลยี (ICT) ที่สามารถสื่อสารได้สองทางระหว่างผู้ใช้ กับอุปกรณ์ (Interactive) และแหล่งเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อการเชื่อมห้องเรียนระหว่างประเทศ สมาชิกอาเซียน (Classroom Connectivity) ทั้งนี้ เนื่องจากสื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราว เนื้อหาจากผู้สอนไปยังเด็กในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ ที่วางไว้ ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงทำให้ สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่ เข้าใจง่ายเรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิด การเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง สอดคล้องกับ การขับเคลื่อนการดำเนินการด้านการศึกษาเพื่อ เข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558

กระทรวงศึกษาธิการ (2554: ออนไลน์) ได้ กำหนดทิศทางในการดำเนินการทางการศึกษา เพื่อการเข้าสู่เป็นประชาคมอาเซียน มีการแลกเปลี่ยน ICT เพราะจะต้องเชื่อมโยงกันได้ภายใน ประเทศประชาคมอาเซียน รวมทั้งพัฒนาห้องเรียน แห่งอนาคต(The Global Class) ซึ่งเป็นห้องเรียน อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนการสอน ได้อย่างหลากหลาย และสอดคล้องกับสำนักงาน สภากาการศึกษา (2554: 99-104) ได้เสนอแนะเชิง นโยบาย และแนวทางการดำเนินงานในการจัดการ ศึกษาเพื่อเตรียมการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน จัด ตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาและศูนย์ให้บริการข้อมูล เกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียนและประเทศสมาชิก ที่ รองรับและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และประชาชนทั่วไป

ด้านบทบาทของครูผู้สอนปฐมวัย ครูควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ภูมิใจในชาติของตนและความเป็นประชาคม อาเซียน ครูทรงภูมิรู้แสวงหาคำรู้มีความรู้ความ สามารถปรับตัวเองให้ทันเหตุการณ์รู้เท่าทันสื่อ เทคโนโลยีองค์ความรู้ที่เปลี่ยนแปลงและมีทักษะ การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทั้งนี้เนื่องจากครู ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทและมีอิทธิพลในการจัด กระบวนการจัดการศึกษาปฐมวัยจึงต้องได้รับ การพัฒนาให้มีความรู้ทันเหตุการณ์อยู่เสมอซึ่ง สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2554: 5-9) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะ ของครูในประชาคมอาเซียนและ ตัวชี้วัดคุณภาพ ครู ประกอบด้วย 1) ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับ ประชาคมอาเซียน 2) ครูสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร 3) ครูใช้หนังสือตำราเรียน และสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียน รู้ 4) ครูใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการ เรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการเผยแพร่ ผลงานทั้งระบบออนไลน์ (Online) และออฟไลน์

(Offline) 5) ครูใช้เทคนิคและวิธีสอนที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ 6) ครูสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ในการจัดการเรียนรู้ทั้งในประเทศและในกลุ่มประชาคมอาเซียน และ 7) ครูใช้ประสบการณ์การวิจัย สื่อ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2554: 10-20) ได้กล่าวถึงครูเพื่อศิษย์ วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21 ครูต้องออกแบบการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวก (Facilitate) การเรียนรู้ให้นักเรียนเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำ หรือปฏิบัติแล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดภายในใจและสมองของตน และมีทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ด้านคุณลักษณะของเด็กปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านทักษะและกระบวนการ และ 3) ด้านเจตคติ ซึ่งเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กปฐมวัยไทยเมื่อถึงอายุนั้น ๆ คุณลักษณะแต่ละวัยอาจจะเกิดขึ้นมากน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมการอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ที่ได้รับ สอดคล้องกับ สุมน อมรวิวัฒน์ (2551: 148-149) ได้กล่าวเกี่ยวกับแนวโน้มในอนาคต การพัฒนาเด็กตามแนวทางโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก (A World Fit For Children) พ.ศ. 2550-2559 โดยสรุปคุณลักษณะของเด็กที่พึงประสงค์คือ มีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีทักษะการคิด มีค่านิยมและเจตคติที่ถูกต้องในการเตรียมตนหรือเตรียมประกอบอาชีพ รู้จักปกป้องสิทธิตนและเคารพสิทธิของผู้อื่น สามารถอยู่ร่วมในวัฒนธรรมที่หลากหลายและใฝ่สันติ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 5-9) ได้ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสู่

ประชาคมอาเซียน ด้านคุณลักษณะเด็กไทยของเด็กไทยที่จะพัฒนาสู่การเป็นประชาคมอาเซียน คือ 1) ด้านความรู้ มีความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม 2) ด้านทักษะ/กระบวนการ คือมีทักษะการสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษและภาษาประเทศในอาเซียน) อีกอย่างน้อย 1 ภาษา มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี มีความสามารถในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทักษะพลเมือง/ความรับผิดชอบต่อสังคม เศรษฐกิจและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทักษะการเรียนรู้และการพัฒนาตน และ 3) ด้านเจตคติ มีความภูมิใจในความเป็นไทย/ความเป็นอาเซียน และยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา และสอดคล้องกับสุรินทร์ พิศสุวรรณ (2555: 167-168) ได้กล่าวไว้ อาเซียนรู้ไว้ได้เปรียบแน่ ระบบการศึกษาต้องมีประสิทธิภาพ ต้องสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้เด็ก ๆ ให้มีความสามารถ ที่หลากหลาย สามารถปรับตัวได้ เอาตัวรอดได้ตลอดชีวิต โลกยุคอาเซียนยุคโลกาภิวัตน์ มนุษย์แต่ละคนต้องเป็น Multi Functional คือต้องทำได้หลาย ๆ อย่างสิ่งที่เราต้องการคือทักษะการคิด การวิเคราะห์ การให้เหตุผล การสังเคราะห์ ข้อมูลเพื่อที่จะสามารถปรับตัวในชีวิตได้ตลอดไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยทุกระดับควรกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน มีแผนแม่บทที่ชัดเจน และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่ให้ได้จริง ๆ และควรให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาปฐมวัยให้เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎี หลักการปรัชญา / วิสัยทัศน์ และจุดหมาย ของการจัดการ

ศึกษาปฐมวัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารการจัด

ศึกษาปฐมวัยในประชาคมอาเซียนอย่างเป็นระบบ

และพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตร

อาเซียนศึกษาระดับปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติกศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2541). มองฝันวันข้างหน้า: วิสัยทัศน์ประเทศไทยปี 2560. กรุงเทพฯ: บริษัท ชัคเซส มีเดีย จำกัด.
- พิณสุดา สิริธวัชศรี. (2553). รายงานการวิจัยเรื่องภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด.
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553,” (2553). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 127 ตอนที่ 45 ก. หน้า 3.
- วิจารณ์ พานิช. (2554). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ลาดดา พับลิเคชั่น จำกัด.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2556). 120 ปี กระทรวงศึกษาธิการกับการศึกษาไทย. เอกสารวันคล้ายวันสถาปนากระทรวงศึกษาธิการ 1 เมษายน 2556.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2554). นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 22 มกราคม 2555. จาก <http://www.moe.go.th>
- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2554). การศึกษา: การสร้างประชาคมอาเซียน 2558. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2555. จาก www.bic.moe.go.th/www.asean.moe.go.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กรม. (2554). แนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กรม. (2554). ก้าวสู่อาเซียน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กรม. (2550). แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กรม. (2546). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กรม. (2547). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5ปี). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กรม. (2554). การบรรยายทางวิชาการเพื่อสร้างความตระหนักเรื่องการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กรม. (2550). นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี). กรุงเทพมหานคร: วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2551). รวมนวัตกรรมทฤษฎีการศึกษาปฐมวัยสู่การประยุกต์ใช้ในห้องเรียน. กรุงเทพฯ: สาราเด็ก.
- สุรินทร์ พิศสุวรรณ. (2555). อาเซียนรู้ไว้ ได้เปรียบแน่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่งจำกัด.
- Billman, J & Sherman, J.A. (1996). Observation and Participation in Early Childhood Setting: A Practicum Guide. Toronto: Allyn and Bacon.
- Bredenkamp, S. & Copple, C. (1997). Developmentally Appropriate Practice in Early Programs(Revised edition). Washington, DC:NAEYC.